

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 glđ. 60 kr., za pol leta 2 glđ. 40 kr., za četert leta 1 glđ. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 glđ., za četert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 24. velikega serpana 1877.

List 34.

Pogovori.

XXI.

Če je luteranstvo sveto?

(Začetniki protestanstva niso sveti. Marsikteri luterani so boljši kot je njih vera. Če ima protestanstvo svetnike? Protestant je katoličanom cerkev ropal. Preganjajo vero, ki jo za dobro spoznajo!)

Vprašanje. Verjamem ti, da protestanška božja služba, njih npravna postava, njih nauki, njih verski začetniki in velikani nimajo znamenja svetosti, kakoršno mora imeti prava cerkev in ga tudi ima sv. rimsko-katoliška Cerkev. Morebiti se pa vender nahaja to znamenje v sadu, v pobožnosti, katero rodi to veroizpovedanje? Naravnost mi pojasni čednosti, ki pricvetajo iz drevesa tako imenovanega obnovenja, spreobračanja, ki jih pridobivajo med neverniki, čudeže, kateri potujejo njih dela zveličanja.

Odgovor. Tudi v tem ne morem zaslediti znamenja svetosti pri protestantih. Udje te verske družbe bi bili v svojih začetnikih in glavarjih morali imeti zglede imenitnih čednost, iz česar bi bili spoznali, da so ti prenovljalci, ti podiravci stare vere od Boga poslani, potem saj malo videza, če bi tudi brez vsih družih znamenj ne zadostovalo. Toda ti očetje nove vere so bili le orodje naj sramotnejših in razuzdanih strastnost. Le béri življenje teh velikanov in prvih učencev te krive vere. Melanhtona so čislali za najmodrejšega in pohlevnišega izmed vsih, in vender je le-ta poterdil vse Lutrove nauke, o katerih sva že marsikaj govorila in so ti znani. Njegove zmote in verske prenovljevanja so mu nakopale primek „nemškega petelina“ (Deutscher Wetterhahn). Pa kaj je vse čenčal o zvezdarstvu (astrologiji), sanjah itd.! In kakošni velikani so bili n. pr. Karlstadt, Oekolampadius, Ochín, Bucer, odpadniki in svetoskrunci, ki so bili Bogu vedno čistost obljubili in so zraven odpada tudi naj sveteljši obljube prelomili ter o njih velja, kar je pisal Erazem od Oekolampadius-a, rekši: V luteranstvu je kakor v komedijah: vse se končuje z ženitvijo. Življenje Kranmerja, zidarja anglikanske vere, je nepretergana veriga razuzdanost, nezvestob, hinavstev, trinoštev, nehvaležnost in rogovilstev. Kraljica Marija ga je bila kakor izdajavca in morivca obsodila na germo. Ali vidiš tedaj kaj svetosti v teh stebrih obnovenja?

V. Pa vender ne moreš tajiti, da so tudi v protestanstvu mnogi udje npravnega, zmérnega, pravičnega značaja?

O. Tega tudi ne tajim. Povej mi pa, če so take čednosti koder se nabajajo, morebiti sad prenovljenega nauka? Taki protestantje ravno so boljši kot je njih vera. (P. Maurel str. 78.) Sicer pa je protestanstvo še veliko naukov ohranilo iz katoliške Cerkve in kar imajo še dobrega, to imajo od nas, ker pravo čisto življenje je v nasprotju s tem, kar so učili Luter in drugi vodniki luteranstva.

V. Zbudil si mi s tem neko prašanje, ki se večkrat ponavlja, namreč: Ali ima protestanstvo kake „svetnike“?

O. Meni niso nobeni znani, in mislim, da nikomur, tudi staremu Olemu ne. Ako se spominjaš na to, kar sva posnemala iz zanesljive zgodovine, mislim, da Lutra, Kalvina, Kranmerja pač ne bo nihče stavil na stran ss. Petru, Pavlu, Janezu, ali Zvinglija sv. Frančišku Ksaverju, Henrika ss. Edvardu in Ludviku, Lutrove Katerce sv. Klotildi itd.! Na kakošne altarje pa bodo stavili časti hlepnege, nečistega, obljubolomnega Ochín-a, nenravnega odpadnika Beza i. d.?

V. S tem me spominjaš nekega čudnega luteranskega svetnika v Ameriki, kar sem ravnokar bral. To je neki protestant L. Stowe, indijanski agent, ki je v cerkvi našega rojaka Naceta Tomazina „svetnike“ plenil, ropal.

O. Pa ga zato „svetnika“ imenuješ?

V. Mora že rad imeti „svetnike“, ki jih je katoličanom s silo jemal, — tedaj je sam svetnik! Misijonar Tomazin je namreč mesca aprila 1877 pisal v novojorški časnik „Sun“ to-le:

„Major L. Stowe, indijanski opravnik zedinjenih držav v naši rezervaciji (okrajini), ki je v službo postavljen na priporočenje protestanskega škota Wipple-a, je danes s silo vlomil vrata katoliške misijonske cerkve — ukljub oporeku mašnikovemu — in odnesel je cerkveno obleko, zastave, relikvije (ostanke od svetnikov), svetinsko omaro, table križevega pota itd. Plat-zvoná je sklical veliko število katoliških Indijanov k cerkvi skupaj gledat to bogoskrunsko nasilstvo. Mladi so se komaj dali berzdati, ali duhoven jih je prosil in jim zapovedoval, da naj se mirno podveržejo.

O. To je pa res lepa „svetost“: protestanški škof je priporočil v službo protestanški vladi moža, kateri je katoličanom „svetnike“ ropal s tako goropadnostjo, da je misijonar to reč vsem v sramoto očitno v časnikih naznanil. Pristaviti moram tukaj, da tako svetoskrunstvo nad katoliškim svetišem je res kaj čudno pri protestantu, ki vender po svoji lastni veri tudi našo vero ima in spoznava za pravo! Znano je namreč, da protestantje to dopustijo in verujejo, da tudi v katoliški cerkvi se zamore človek zveličati! Ali se ne pravi to samega

sebe po ustih udrihati, ko človek tisto vero sovraži, tare in preganja, ki terdi in veruje, da v nji zamore zveličanje doseči! „Zveličansko Cerkev preganjati, ropati, pleniti, kar so tudi o Lutrovem času delali: kakošna je to svetost?! Vzrok, zakaj je agent cerkev plenil, bom pojasnil o drugi priliki.

Nerarnosti za čistost in pripomočki jo ohraniti.

Imamo ta zaklad v lončenih posodah. (2. Kor. 4, 7.)

Nič se ne dá tukaj na zemlji primérjati s čisto dušo, ker čistost je naj obilniši vir naj dražjih in naj imenitnejših dobrot telesa, duha in duše za to in za prihodnje življenje. Nobena druga čednost ni že na zemlji tako bogato in tako imenitno poplačevana in v nebesih bolj poveljevana. Zarad te čednosti je pa tudi Marija Najvišjemu tako zelo dopadla, in je tudi že samo zavoljo tega vredna naše posebne ljubezni in češenja. Njena deviška čistost je neumerljiv spominek velikosti in svetosti.

Od kod vendar prihaja, da je ta prelepa in zveličavna čednost od mnogih tako malo čislana? Od kod je to, da mnogi tako radi sami zapusté naj viši stopnjo, na kateri stoji čisti človek, ali se pa dajo z nje zvabiti? Zakaj jih toliko zaverže to naj dražje blago za prazno ceno, zakaj zamenjajo naj večí srečo življenja s kratkimi in sramotivnimi nasitovanji poželjivosti? Apostelj nam je povedal vzrok z besedami: Imamo ta zaklad v lončenih, tedaj kerhkih posodah, ker smo od nature nagnjeni k slabemu in tako silno slabotni. Zatoraj lahko veljá pravilo: Človek ostane le tako dolgo čist, dokler si prizadeva in rabi pripomočke. Pravilo, ki je v reči sami, in kteremu spričevalo je skušnja vsacega človeka, bodi si vesela, bodi si žalostna. Človek ostane le tako dolgo čist, dokler si prizadeva in rabi pripomočke; zakaj pravo čislanje te čednosti se ne razodeva z lepimi besedami in izrazi, tudi ne s samo željo jo ohraniti, temuč s skerbno, darovano in stanovitno rabo pripomočkov za njeno ohranjenje. In tudi v tem je izgled Marija, Devica devic. Nikoli, pravi sv. Gregor Neocezarski, nikoli ni nobeden goreče svetilnice z večí skerblijivostjo nesel skoz gozd, nikoli ni nobena nevesta svatovskega oblačila z večí pazljivostjo varovala, kakor si je Marija prizadevala ohraniti bliš svoje deviške čistosti. In čemu tonika skerblijivost pri Mariji? Sej je bila brez madeža spočeta, ni se ji bilo tedaj treba bati slabotnosti serca. Njeno telo je bilo vedno podložno duhu, duh pa vedno popolnoma podložen Bogu. Ona je gotovo tudi poznala telesno stražo, s katero je bil Bog njeno devišstvo obdal. Zakaj je tedaj čula nad to čednostjo s toliko skerblijivostjo, kakor bi bila vedno med sovražniki in bi se ji bilo vedno vsega bati? Odgovor je ta: Bog je hotel, da mu Marija ne služi samo popolnoma, temuč da je tudi nam vsim izgled čistosti. Če tedaj hočemo Marijino čistost posnemati, moramo tudi mi čuti po njenem izgledu. In ktera je vaja te čujočnosti? Ta vaja je različna po različnih sovražnikih čistosti. Ima namreč ta čednost brez števila notranjih in vnanjih sovražnikov; vsakemu sovražniku nasproti je treba posebne vojske, torej posebnih vaj, ktere učí pamet in vera.

Kako je neki vladar pričel deržavni zbor.

Poslušajte, moji ljubi bratje, zavolj vašega blagra smo se tukaj zbrali, da vas opominjamo, da pred očmi

Božjimi prav in pravično živite in v rečéh tega svetá skazujete pravico in usmiljenje. V prvo vas opominjamo, verujte v enega Boga, vsemogočnega Očeta, Sina in sv. Duha. On je Eni in pravi Bog, popolnoma Trojica in resnična Edinost; Bog stvarnik vsega vidnega in nevidnega; v njem je naše zveličanje in on je vir vsih naših dobrót. Verujte v Sina Božjega, ki se je za zveličanje svetá včlovečil, rojen po sv. Duhu iz Marije Device. Verujte, da za naše zveličanje je terpel smert in je tretji dan vstal od smerti, v nebesa šel in sedi ob desnici Božji. Verujte, da bo prišel sodit žive in mrtve, in da bo potem slehernemu povernil po njegovih delih.

Verujte v eno Cerkev, to je, v združenje dobrih ljudi po vesoljni zemlji; in vedite, da le tisti zamorejo zveličanje doseči in le tisti pripadajo kraljestvu Božjemu, kateri v veri, v občestvu in v ljubezni te Cerkve do konca ostanejo stanovitni; tisti pa, kateri so zavoljo svojih grehov iz te Cerkve izobčeni in se s pokoro ne vernejo nazaj, ne morejo Bogú nič dopadljivega storiti na tem svetu.

Zaupajte v to, da ste v sv. kerstu zadobili odpustanje vsih grehov. Zaupajte v usmiljenje Božje, da se naši vsakdanji grehi s spovedjo in s pokoro zbrisajo. Verujte v vstajenje vsih mrtvih, v večno življenje, v večno kazen brezbožnih.

To je naša vera, po kateri bote zveličani, če jo bote stanovitno ohranili in z dobrimi deli spolnovali, ker je vera brez del mrtva in dela brez vere Bogú ne morejo dopasti.

V prvo ljubite zato Boga Vsemogočnega iz vsega serca in iz vsih svojih moči in kar Bogú dopadljivega veste, to storite vselej, kolikor zamorete z Božjo pomočjo; pred tistimi pa, ki Boga sovražijo, pred tistimi bežite; zakaj kdor pravi, da ljubi Boga, njegovih zapoved pa ne spolnuje, ta je lažnik.

Ljubite bližnjega kakor sami sebe, in dajajte ubogim milošine po svojih močéh. Popotnike in romarje sprejemajte v svoje hiše; obiskujte bolnike; skazujte usmiljenje tistim, ki so po ječah: Nikomur ne delajte hudega, kolikor vam je le mogoče, in ne dajajte prav tistim, ki hudo delajo, zakaj ne le kateri hudo delajo, temuč tudi ti, ki priterjujejo, so zadolženi. Odpušajte si nasprotno svoje zadolženja, kakor želite, da bi vam Bog vaše odpustil. Odkupujte jetnike; od krivice zatiranim pomagajte; branite vdove in sirote; bodite pravični sodniki; ne priterjajte krivici; ne imejte dolge jeze; varite se pijanosti in požrešnosti. Bodite ponižni in prijazni med seboj; služite zvesto našemu Gospodu; ohranite se proste tatvine in krive prisege in ne zlagajte se z njimi, ki se tega krive storé. Sovrašstvo in nevošljivost nas ločijo od kraljestva Božjega. Spravljajte se radi k nasprotnemu miru; zakaj grešiti je človeško, poboljšanje nas stori enake angelom, ostajanje v grehih pa hudobnim duhovom.

Branite Cerkev Božjo in pedpirajte njeno reč, da bodo mašniki Božji mogli za vas moliti.

Vsak izmed vas naj služi Bogú zvesto na mestu, na kterem stoji.

Žené naj bodo možém podložne v čednosti in poštenosti, varujejo naj se nečistosti, zavdajavstva in del lakomnosti; zakaj kdor to dela, je Bogu zopern. Otroke naj izrejajo v strahu Božjem in delé naj milošinjo, kolikor zamore serčno veselje in njih dobra volja.

Možje naj žené ljubijo in ne govoré njim nobene nepoštene besede, hišno gospodarstvo oskerbujejo in pogosto v dobri goročnosti v cerkev hodijo. Kar so ljudém dolžni, naj spolnijo brez godernjanja in z veselím sercem dajejo, kar so Bogú dolžni.

Sinov dolžnost je starše ljubiti in spoštovati. Ne-

pokoršina naj bo daleč od njih in tatvina, uboj in nečistost; in kadar so dorasli, si utegnejo poiskati žene v zakon, če jim ni bolj pri srcu stopiti v sveto službo Gospodovo.

Mašniki in svetni duhovni naj zapovedim svojih škofov radovoljno pokorni bodo; ne vozijo naj se od kraja do kraja, ne zapletajo naj se v posvetne opravila. V čistosti naj ostanejo, večkrat naj se po opominjanju Božjem pečajo z branjem svetih pisem, svojo duhovsko službo naj z gorečnostjo opravljajo.

Mnihom gre spolnovati, kar so Bogu obljubili; nič delati zoper voljo svojega opata, ne pečati se z nedostojnim pridobivanjem zaslužka, svoje pravila v spominu imeti in zvesto spolnovati, spominjaje se pregovora, da je za mnoge boljše obljube ne delati, kakor obljube ne spolnovati.

Vi knezi, grofi in sodniki! skazujte ljudem pravico, ubogim usmiljenje; ne prevračajte pravice za denar; ne obsojajte iz sovraštva nedolžnosti; obderžite v srcu izrek apostelnov, ki se glasi: Mi vsi moramo priti pred sodni stol Kristusov, da sleherni prejme, kakor je storil, ali dobro ali hudo. Sej pravi Gospod ravno tako sam: S kakoršno mero sodite, tako bote sojeni: skazujte usmiljenje, da bo vam usmiljenje v delež. Nič ni skritega, kar ne bo znano, in nič zagernjenega, kar ne bo odgurnjeno. In za vsako nepotrebno besedo moramo dati odgovor na sodni dan. Torej skerbimo z Božjo pomočjo za to, da v vsih svojih delih išemo njegovega dopadajenja in dosežemo večno zveličanje s svetniki Božjimi.

Kratko je to življenje in negotova ura smerti; kaj nam je toraj družega storiti, kakor vedno pripravljenim biti. Pomislimo, kako strašno je pasti v roko Božjo. Spoved, pokora in milošnja nagne Boga k usmiljenju in prizanašljivosti; če vidi, da se iz celega srca spreobrnemo, se nas zdajci usmili, da uživamo njegovo usmiljenje in potem nam podeli blagor v tem življenju in v prihodnjem s svojimi svetniki vekomaj. — Bog vas obvaruj, moji preljubi bratje!

S tem nagovorom je bil začel nemški cesar v resnici Veliki Karol svoj prvi državni zbor v Cahenu l. 802 pred zbranimi velikaši in ljudstvom svojega cesarstva. Resničnost tega govora potrjuje minister Stein v zgodovinarskem delu: *Monumenta Germaniae historica*, ed G. II. Pertz III, 1.

Tako je Karol Veliki svojo vero kakor keršanski vladar razodel in očitno spoznal l. 802 v Cahenu pred zbranimi velikaši in ljudstvom. (*Monum. Germ. hist.*, G. II. Pertz III.) — Kakošno je pa versko spoznanje sedanjega, nemškega cesarja, starega Olema? Imenuje se pač vladarja „po Božji milosti“, imenuje se tudi „evangeliskega“ cesarja in se šteje za višega škofa nemškega protestantizma; toda kakošne so njegove dela? Karol Veliki je opominjal plemenitnike cesarstva: „Brate Cerkev Božjo in podpirajte njeno reč, da bodo mašniki Božji mogli za vas moliti.“ In Karol je bil tudi v resnici varh Cerkve in njenega poglavarja. Olem nasproti se je pokazal njenega preganjavca. On ni zavetnik služabnikov Božjih, ampak gre na roko odpadnikom, kakor Reinkensu in drugim, in jemlje v varstvo očitne tajivce Kristusove, kakor je neki Sydow. In njegova prva ministra Bismark in Falk sta dosti znana tlačivca katoličanstva. Karol Veliki pravi: „Mašniki naj zapovedi svojih škofov radovoljno ubogajo“, Viljem pa jemlje izobčene duhovne zoper njih škofo v varstvo in odstavlja škofo, ki svoje dolžnosti spolnujejo, jih zapira in goni v pregnanstvo.

To je razloček med Karolom Velikim in Olemom frajmavrarjem.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Budanjih je veliki Šmaren popoldne ob treh umeril ondotni kurat č. g. Janez Štupar, rojen 10. rožn. 1822 v Cerkljah na Gorenjskem. Bil je eden naših najverljših sošolcev, posvečen l. 1846. Moram reči, da nisem kmali poznal tako iz korenine poštenega in ravnosrčnega mladenca, kakor je bil ranjki gosp. Janez že v svojih študentskih letih. Bil sem sicer z njim le od šeste šole dalje, pa je bilo dosti, da sem dobro spoznal to lepo dušo. Zraven tega, da je bil v šoli na gimnaziji med najpervimi, je bilo tudi njegovo obnašanje vse skozi postavno in brez graje. Koliko veljavo je imel pri sošolcih že takrat, kaže med drugim naslednji dogodek.

Ob tistem času so bili gimnazijalcem (ne vém, zakaj?) njih lepo kapelico v licealnem poslopju razdajali in v posvetno rabo obrnili; imeli so pa dijaki prav lepo podobo Marije Device v kapeli, ki je bila njih lastina. Pod vodstvom ranjcega ljubljene gimnazijalnega kateheta Jožefa Globočnika je bil blezo nekaj posvet, kam čejo zdaj podobo dajati, ko niso imeli več kapele. Sklenili so, da bodo darovali lepo podobo ameriškemu misijonu in sicer po čast. misijonarju gosp. Pircu, ki so bili nekoliko poprej odrinili v Ameriko; posrednik za to reč pa je bil ravno ranjki gosp. Janez Štupar. Dobro pomnim, ko je večkrat bral ali pa sicer omenjal spodbudno pismo, v katerem so preč. gosp. misijonar priserčno zahvalo naznanaovali študentom, zraven tega pa opominjali svoje mlade rojake, kako naj bodo vselej modri in pošteni ter naj se zlasti varujejo vse nečistosti. (Drugi to reč morajo vediti bolj natanko, kajti mene, ki sem bil še le prišel v Ljubljano, ta reč ni toliko tikala.)

Iz duhovskega življenja gosp. Janeza naj omenim le to, da so mu bili verniki povsod z ljubeznijo in z vsem srcem vdani, pa da je on vedno kopernel po višji stopinji popolnosti in je več lët imel željo stopiti v srafiški red čč. oo. kapucinov, k čemur je imel blezo tudi že više privoljenje. Kaj prav ga je priderževalo, ne vém; najberže naj bolj verniki sami, ki bi bili vse preveč po njem žalovali.

V kolikem čisu je bil gosp. Janez na Vipavskem pri duhovnih in vernikih, se razodeva med drugim tudi iz pisma, ki ga je te dni pisal eden ondotnih gospodov kuratov svojemu prijatelju v bližnjem kraju, in ki nam je po dobroti poslednjega izročeno. Pravi pa: „Pokopali smo tedaj dobrega Štuparja. Duhovstvo iz Vipave, kurati s Planine, Ajdovšine, Šturje, Verhpolja, Podvelba, Podkraj, Slapa, kooperator Černoverški in dva patra od sv. Križa so ga spremljali. Pevstvo pod vodbo gosp. Iliti-a mu je zapelo mertvašnico pred duhovsko hišo, ko je bil merliš blagoslovljen, in ravno o 1/2 10 smo stopili v cerkev z merličem, ki so ga nosili srenjski odborniki.“

Splošen povzdih se je zaslísal, ko so postavili rakev na oder, pripravljen sredi cerkve; ravno tako tudi, ko so merliša o 1/2 11 vzdignili in nesli na pokopališe.

Na pokopališu so gosp. dekan v kratkem ogovoru do srenje povdarjali vsestransko djanje ranjcega, ter priporočili njegovo dušo v spomin vsim pričujočim. Zapeli so še pevci: „Tiha jamica“ in zapustili smo kraj žalovanja ter se precej vernili domú. Da so se čč Budanje vdeležile pogreba, se tako vé; pa tudi Verhpolje in Duplje so bile obilno namespominek od so med drugimi pričujoči gg.: grof laskofu Darboy-u. Deperis, Mat. Lavrenčič in drug-steno, pri kateri je bil

Neizrečeno častitljivo ired. Umetnik je izvolil v zvonilo Marije Device v 1/2 je nadškof za svoje omahajoče iskal podpore na steni, z desnico pa

sebe po ustih udrihati, ko človek tisto vero sovraži, tare in preganja, ki terdi in veruje, da v nji zamore zveličanje doseči! „Zveličansko Cerkev preganjati, ropati, pleniti, kar so tudi o Lutrovem času delali: kakošna je to svetost?! Vzrok, zakaj je agent cerkev plenil, bom pojasnil o drugi priliki.

Neravnosti za čistost in pripomočki jo ohraniti.

Imamo ta zaklad v lončenih posodah. (2. Kor. 4, 7.)

Nič se ne dá tukaj na zemlji primérjati s čisto dušo, ker čistost je naj obilniši vir naj dražjih in naj imenitnejših dobrot telesa, duha in duše za to in za prihodnje življenje. Nobena druga čednost ni že na zemlji tako bogato in tako imenitno poplačevana in v nebesih bolj poveljčevana. Zarad te čednosti je pa tudi Marija Najvišemu tako zelo dopadla, in je tudi že samo zavoljo tega vredna naše posebne ljubezni in čaščenja. Njena deviška čistost je neumerljiv spominek velikosti in svetosti.

Od kod vendar prihaja, da je ta prelepa in zveličavna čednost od mnogih tako malo čislana? Od kod je to, da mnogi tako radi sami zapusté naj višji stopnjo, na kateri stoji čisti človek, ali se pa dajo z nje zvabiti? Zakaj jih toliko zaverže to naj dražje blago za prazno ceno, zakaj zamenjajo naj večí srečo življenja s kratkimi in sramotivnimi nasitovanji poželjivosti? Apostelj nam je povedal vzrok z besedami: Imamo ta zaklad v lončenih, tedaj kerhkih posodah, ker smo od nature nagnjeni k slabemu in tako silno slabotni. Zatoraj lahko veljá pravilo: Človek ostane le tako dolgo čist, dokler si prizadeva in rabi pripomočke. Pravilo, ki je v reči sami, in kteremu spričevalo je skušnja vsacega človeka, bodi si vesela, bodi si žalostna. Človek ostane le tako dolgo čist, dokler si prizadeva in rabi pripomočke; zakaj pravo čislanje te čednosti se ne razodeva z lepimi besedami in izrazi, tudi ne s samo željo jo ohraniti, temuč s skerbno, darovano in stanovitno rabo pripomočkov za njeno ohranjenje. In tudi v tem je izgled Marija, Devica devic. Nikoli, pravi sv. Gregor Neocezarski, nikoli ni nobeden goreče svetilnice z večí skerblijivostjo nesel skoz gozd, nikoli ni nobena nevesta svatovskega oblačila z večí pazljivostjo varovala, kakor si je Marija prizadevala ohraniti bliš svoje deviške čistosti. In čemu tolika skerblijivost pri Mariji? Sej je bila brez madeža spočeta, ni se ji bilo tedaj treba bati slabotnosti serca. Njeno telo je bilo vedno podložno duhu, duh pa vedno popolnoma podložen Bogu. Ona je gotovo tudi poznala telesno stražo, s katero je bil Bog njeno devišvo obdal. Zakaj je tedaj čula nad to čednostjo s toliko skerblijivostjo, kakor bi bila vedno med sovražniki in bi se ji bilo vedno vsega bati? Odgovor je ta: Bog je hotel, da mu Marija ne služi samo popolnoma, temuč da je tudi nam vsim izgled čistosti. Če tedaj hočemo Marijino čistost po-nemati, moramo tudi mi čuti po-njem izgledu. In ktera je vaja te čujočnosti? Ta vaja je različna po različnih sovražnikih čistosti. Ima namreč ta čednost brez števila notranjih in vnanjih sovražnikov; vsakemu sovražniku nasproti je treba posebne vojske, torej posebnih vaj, ktere učí pamet in vera.

Kako je neki vladar pričel deržavni zbor.

Poslušajte, moji ljubi bratje, zavolj vašega blagra smo se tukaj zbrali, da vas opominjamo, da pred očmi

Božjimi prav in pravično živite in v rečéh tega svetá skazujete pravico in usmiljenje. V prvo vas opominjamo, verujte v enega Boga, vseмогоčnega Očeta, Sina in sv. Duha. On je Eni in pravi Bog, popolnoma Trojica in resnična Edinost; Bog stvarnik vsega vidnega in nevidnega; v njem je naše zveličanje in on je vir vsih naših dobrot. Verujte v Sina Božjega, ki se je za zveličanje svetá včlovečil, rojen po sv. Duhu iz Marije Device. Verujte, da za naše zveličanje je terpel smert in je tretji dan vstal od smerti, v nebesa šel in sedí ob desnici Božji. Verujte, da bo prišel sodit žive in mrtve, in da bo potem slehernemu povernil po njegovih delih.

Verujte v eno Cerkev, to je, v združenje dobrih ljudi po vesoljni zemlji; in vedite, da le tisti zamorejo zveličanje doseči in le tisti pripadajo kraljestvu Božjemu, kateri v veri, v občestvu in v ljubezni te Cerkve do konca ostanejo stanovitni; tisti pa, kateri so zavoljo svojih grehov iz te Cerkve izobčeni in se s pokoro ne vernejo nazaj, ne morejo Bogú nič dopadljivega storiti na tem svetu.

Zaupajte v to, da ste v sv. kerstu zadobili odpušanje vsih grehov. Zaupajte v usmiljenje Božje, da se naši vsakdanji grehi s spovedjo in s pokoro zbrišejo. Verujte v vstajenje vsih mrtvih, v večno življenje, v večno kazen brezbožnih.

To je naša vera, po kateri bote zveličani, če jo bote stanovitno ohranili in z dobrimi deli spolnovali, ker je vera brez del mrtva in dela brez vere Bogú ne morejo dopasti.

V prvo ljubite zato Boga Vseмогоčnega iz vsega serca in iz vsih svojih moči in kar Bogú dopadljivega veste, to storite vselej, kolikor zamorete z Božjo pomočjo; pred tistimi pa, ki Boga sovražijo, pred tistimi bežite; zakaj kdor pravi, da ljubi Boga, njegovih zapoved pa ne spolnuje, ta je lažnik.

Ljubite bližnjega kakor sami sebe, in dajajte ubogim milošine po svojih močéh. Popotnike in romarje sprejemajte v svoje hiše; obiskujte bolnike; skazujte usmiljenje tistim, ki so po ječah: Nikomur ne delajte hudega, kolikor vam je le mogoče, in ne dajajte prav tistim, ki hudo delajo, zakaj ne le kateri hudo delajo, temuč tudi ti, ki priterjujejo, so zadolženi. Odpušajte si nasprotno svoje zadolženja, kakor želite, da bi vam Bog vaše odpustil. Odkupujte jetnike; od krivice zatiranim pomagajte; branite vdove in sirote; bodite pravični sodniki; ne priterjujte krivic; ne imejte dolge jeze; varite se pijanosti in požrečnosti. Bodite ponižni in prijazni med seboj; služite zvesto našemu Gospodu; ohranite se proste tatvine in krive prisega in ne zlagajte se z njimi, ki se tega krive storé. Sovrašstvo in nevošljivost nas ločijo od kraljestva Božjega. Spravljajte se radi k nasprotnemu miru; zakaj grešiti je človeško, pobilšanje nas stori enake angelom, ostajanje v grehah pa hudobnim duhovom.

Branite Cerkev Božjo in podpirajte njeno reč, da bodo mašniki Božji mogli za vas moliti.

Vsak izmed vas naj služi Bogú zvesto na mestu, na kterem stoji.

Žené naj bodo možém podložne v čednosti in poštenosti, varujejo naj se nečistosti, zavdajavstva in dél lakomnosti; zakaj kdor to dela, je Bogu zopern. Otroke naj izrejajo v strahu Božjem in delé naj milošinjo, kolikor zamore serčno veselje in njih dobra volja.

Možje naj žené ljubijo in ne govore njim nobene nepoštené besede, hišno gospodarstvo oskerbujejo in pogosto v dobri goročnosti v cerkev hodijo. Kar so ljudém dolžni, naj spolnijo brez godernjanja in z veselím sercem dajejo, kar so Bogú dolžni.

Sinov dolžnost je starše ljubiti in spoštovati. Ne-

pokoršina naj bo daleč od njih in tatvina, uboj in nečistost; in kadar so dorasli, si utegnejo poiskati žene v zakon, če jim ni bolj pri srcu stopiti v sveto službo Gospodovo.

Mašniki in svetni duhovni naj zapovedim svojih škofov radovoljno pokorni bodo; ne vozijo naj se od kraja do kraja, ne zapletajo naj se v posvetne opravila. V čistosti naj ostanejo, večkrat naj se po opominjanju Božjem pečajo z branjem svetih pisem, svojo duhovsko službo naj z gorečnostjo opravljajo.

Mnihom gre spolnovati, kar so Bogu obljubili; nič delati zoper voljo svojega opata, ne pečati se z nedostojnim pridobivanjem zaslužka, svoje pravila v spominu imeti in zvesto spolnovati, spominjaje se pregovora, da je za mnoge boljše obljube ne delati, kakor obljube ne spolnovati.

Vi knezi, grofi in sodniki! skazujte ljudem pravico, ubogim usmiljenje; ne prevračajte pravice za denar; ne obsojajte iz sovraštva nedolžnosti; obderžite v srcu izrek apostelnov, ki se glasi: Mi vsi moramo priti pred sodnji stol Kristusov, da sleherni prejme, kakor je storil, ali dobro ali hude. Sej pravi Gospod ravno tako sam: S kakoršno mero sodite, tako bote sojeni; skazujte usmiljenje, da bo vam usmiljenje v delež. Nič ni skritega, kar ne bo znano, in nič zagernjenega, kar ne bo znano, in nič zagernjenega, kar ne bo odgurnjeno. In za vsako nepotrebno besedo moramo dati odgovor na sodnji dan. Torej skerbimo z Božjo pomočjo za to, da v vsih svojih delih išemo njegovega dopadajenja in dosežemo večno zveličanje s svetniki Božjimi.

Kratko je to življenje in negotova ura smerti; kaj nam je toraj drugzega storiti, kakor vedno pripravljenim biti. Pomislimo, kako strašno je pasti v roko Božjo. Spoved, pokora in miloščja nagne Boga k usmiljenju in prizanašljivosti; če vidi, da se iz celega srca spreobrnemo, se nas zdajci usmili, da vživamo njegovo usmiljenje in potem nam podeli blagor v tem življenju in v prihodnjem s svojimi svetniki vekomaj. — Bog vas obvaruj, moji preljubi bratje!

S tem nagovorom je bil začel nemški cesar v resnici Veliki Karol svoj prvi državni zbor v Cahenu l. 802 pred zbranimi velikaši in ljudstvom svojega cesarstva. Resničnost tega govora potrjuje minister Stein v zgodovinarskem delu: *Monumenta Germaniae historica*, ed. G. II. Pertz III, 1.

Tako je Karol Veliki svojo vero kakor keršanski vladar razodel in očitno spoznal l. 802 v Cahenu pred zbranimi velikaši in ljudstvom. (*Monum. Germ. hist.*, G. II. Pertz III.) — Kakošno je pa versko spoznanje sedanjega, nemškega cesarja, starega Olema? Imenuje se pač vladarja „po Božji milosti“, imenuje se tudi „evangeliskega“ cesarja in se šteje za višega škofa nemškega protestantizma; toda kakošne so njegove dela? Karol Veliki je opominjal plemenitnike cesarstva: „Brate Cerkev Božjo in podpirajte njeno reč, da bodo mašniki Božji mogli za vas moliti.“ In Karol je bil tudi v resnici varh Cerkve in njenega poglavarja. Olem nasproti se je pokazal njenega preganjavca. On ni zavetnik služabnikov Božjih, ampak gre na roko odpadnikom, kakor Reinkensu in drugim, in jemlje v varstvo očitne tajivce Kristusove, kakor je neki Sydow. In njegova prva ministra Bismark in Falk sta dosti znana tlačivca katoličanstva. Karol Veliki pravi: „Mašniki naj zapovedi svojih škofov radovoljno ubogajo“, Viljem pa jemlje izobčene duhovne zoper njih škofo v varstvo in odstavlja škofo, ki svoje dolžnosti spolnujejo, jih zapira in goni v pregnanstvo.

To je razloček med Karolom Velikim in Olemom frajmvrrarjem.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Budanjih je veliki Šmaren popoldne ob tréh umerl ondotni kurat č. g. Janez Štupar, rojen 10. rožn. 1822 v Cerkljah na Gorenjskem. Bil je eden naših najverlših sošolcev, posvečen l. 1846. Moram reči, da nisem kmali poznal tako iz korenine poštenega in ravnosrčnega mladenča, kakor je bil ranjki gosp. Janez že v svojih študentskih letih. Bil sem sicer z njim le od šeste šole dalje, pa je bilo dosti, da sem dobro spoznal to lepo dušo. Zraven tega, da je bil v šoli na gimnaziji med najpervimi, je bilo tudi njegovo obnašanje vse skozi postavno in brez graje. Koliko veljavo je imel pri sošolcih že takrat, kaže med drugim naslednji dogodek.

Ob tistem času so bili gimnazijalcem (ne vém, zakaj?) njih lepo kapelico v licealnem poslopju razdajali in v posvetno rabo obrnili; imeli so pa dijaki prav lepo podobo Marije Device v kapeli, ki je bila njih lastina. Pod vodstvom ranjcega ljubljene gimnazijalnega kateheta Jožefa Globočnika je bil blezo nekaj posvet, kam čejo zdaj podobo djati, ko niso imeli več kapele. Sklenili so, da bodo darovali lepo podobo amerškemu misijonu in sicer po čast. misijonarju gosp. Pircu, ki so bili nekoliko poprej odrinili v Ameriko; posrednik za to reč pa je bil ravno ranjki gosp. Janez Štupar. Dobro pomnim, ko je večkrat bral ali pa sicer omenjal spodbudno pismo, v katerem so preč. gosp. misijonar priserčno zahvalo naznanaovali študentom, zraven tega pa opominjali svoje mlade rojake, kako naj bodo vselej modri in pošteni ter naj se zlasti varujejo vse nečistosti. (Drugi to reč morajo vediti bolj natanko, kajti mene, ki sem bil še le prišel v Ljubljano, ta reč ni toliko tikala.)

Iz duhovskega življenja gosp. Janeza naj omenim le to, da so mu bili verniki povsod z ljubeznijo in z vsem srcem vdani, pa da je on vedno kopernel po višji stopinji popolnosti in je več let imel željo stopiti v serafinski red čč. oo. kapucinov, k čemur je imel blezo tudi že višje privoljenje. Kaj prav ga je priderževalo, ne vém; najberže naj bolj verniki sami, ki bi bili vse preveč po njem žalovali.

V kolikem čisu je bil gosp. Janez na Vipavskem pri duhovnih in vernikih, se razodeva med drugim tudi iz pisma, ki ga je te dni pisal eden ondotnih gospodov kuratov svojemu prijatlu v bližnjem kraju, in ki nam je po dobroti poslednjega izročeno. Pravi pa: „Pokopali smo tedaj dobrega Štuparja. Duhovstvo iz Vipave, kurati s Planine, Ajdovšine, Šturje, Verhpolja, Podvelba, Podkraj, Slapa, kooperator Cernoverški in dva patra od sv. Križa so ga spremljali. Pevstvo pod vodbo gosp. Hiti-a mu je zapelo mertvašnico pred duhovsko hišo, ko je bil merlič blagoslovljen, in ravno o 1/2 10 smo stopili v cerkev z merličem, ki so ga nosili srenjski odborniki.“

Splošen povzdih se je zaslšal, ko so postavili rakev na oder, pripravljen sredi cerkve; ravno tako tudi, ko so merliča o 1/2 11 vzdignili in nesli na pokopališe.

Na pokopališu so gosp. dekan v kratkem ogovoru do srenje povdarjali vsestransko djanje ranjcega, ter priporočili njegovo dušo v spomin vsim pričujočim. Zapeli so še pevci: „Tiha jamica“ in zapustili smo kraj žalovanja ter se precej vernili domú. Da so se cele Budanje vdeležile pogreba, se tako vé; pa tudi Vipava, Verhpolje in Duplje so bile obilno namestovane. Bili so med drugimi pričujoči gg.: grof Lanthieri, apotekar Deperis, Mat. Lavrenčič in drugi.

Neizrečeno častitljivo je bilo, da tudi velikansko zvonilo Marije Device v Logu je spremljalo pokopovanje;

tudi včeraj o poldne so mu ti zvonovi tako rekoč častni pozdrav odzvonjali, kar je ranjki pač zaslužil. Tri in dvajsetega tega mesca (v četrtek) se bo (se je) obhajala osmina.“

Pristavim naj še, da pred več mesci je bil ranjcega mertud zadel, in ako prav vém, od tistega časa ni več vstal. Slišal sem pa, da vsako nedeljo, ko je prišel eden patrov s sv. Križa duhovno opravilo imét, je tudi ranjcega spovedal in obhajal, in zdaj na zadnje je prejel tudi sv. poslednje olje. Gg. sošolci vedó, kaj jim je zanj opraviti; bodi pa tudi vaim drugim prijatlom in znancem priporočen v bogoljuben spomin in pobožno molitev. Naj v miru počiva! (Ako kdo še kaj natančnejšega o njem pové, bode mnogim vstregel.)

Spod Čavna na Goriškem 20. avgusta. Tukaj na Goriškem, t. j., pod Čavnom, pod Krasom in na Krasu po vsih Berdih do italijanske meje, na vipavskem Goriškem in po soški dolini do Kanala in še gori naprej imamo tudi v poletju vedno pustni čas. Zdaj se pleše v tem, zdaj v onem kraju, t. j., ne ob delavnih dnevih, ampak o nedeljah in celo o velikih praznikih, včasih ne le v enem samem kraju, pri eni kerčmi, ampak zaradi tekmanja celo pri dvéh. Mnogo so si že goreči pridigarji prizadevali odpraviti te javne plesne na tako imenovanih „brijarjih“, ki se navadno veršijo po dnevi in po noči do belega dneva, kar se pa zaradi sedanje „svobode“ in pomanjkanja edinosti med zadevnimi ni moglo dosihmal posrečiti. Prav dobro je tedaj došel ukaz od našega preč. nadškofijstva, katerega podpéra nekoliko tudi razglas c. kr. namestništva v Terstu, da naj se procesije z Najavetejšim ob „šagrah“, t. j. obletnici cerkvenega patrona ali tudi blagoslovljenja cerkva, opusté, ako ima ta dan mladost plesati. Mislilo se je, da se bode s tim prepogostnemu splešovanju saj koliko v okom prišlo, in to tim bolj, ker c. kr. glavartva ne smejo o tistih plésnih zabavah več žendarmerijske asistencije pošiljati, češ, naj občinska predstojništva sama skerbé za réd in pravno vedénje, ako ples dovolijo. Ali dosihmal je ostalo vse brezvapešno. Godí se namreč, da v nekterih krajih imajo rajši ples, kakor slovesno navadno procesijo na dan svojega varha, drngod pa odložijo ples na nedeljo po procesiji. Tako se umikajo in preskakajo dano zapoved in kakor stojé sedanje razmére, in kakoršen duh veje pri županstvih in sploh pri kerčmarjih dobičkolovcih, ni upanja, da bi se ti za pravost pogubljivi plesi saj kaj omejili. *)

V A. tik kranjske meje, ktere cerkve patron je ravno tisti svetnik, ki ga je plesavka ob glavo pripravila, so hotli na vsaki način imeti plés in procesijo ob enem, kar pa po škofijškem ukazu ne gre; zaradi tega strašno vpitje ondašnjih liberalcev (A. namreč zlo dahne po liberalnem maslu že od nekdanj na Goriškem), ki so si rajše izvolili na dan svojega patrona sv. Ivana Kerstnika Herodeževkino splešvanje. Akoravno je bila lanska letina neznano slaba in tudi letošnja v oziru glavnega vinskega pridelka nič boljša ne kaže, ima mladost vendar le denar za nečimérno in drago splešovanje! Brala se je letos marsikterim otrokom in odrasčnim lakota raz obraza, revščina še zdaj velika in tudi za naprej skorej ravno tako slaba kaže, in vendar mladina terdo zaslužene solde na plesih v veter jih metaje zanikerno zapravlja, — med tim ko doma marsikteri njihov staršev

*) Utegne se privleči kaka kuga ali kolera s Turškega, gori čez Klek in Kras, vzrokovana od tisučev gnjilečih merličev, ravno „mladih ljudi“, — potem bo drugi plés za nehvaležne plesavce in plesavke, ki za lepe darí Božje pa Boga tako gerdo žalijo!

še soli v solnici, niti moke v krini *) nimajo. Ker tedaj preč. nadškofijska naredba nima upanja do pravega vspeha plesu odpraviti, ali jih saj omejiti, je duhovščina sploh tega mnénja, naj bi se omenjene v navado prišedše procesije rajše popolno opustile, kakor da pa se mladost in županstvo s tisto škofijsko naredbo norčuje. Saj pri vas na Kranjskem niso menda nikjer v navadi, razun na praznik vstajenja J. Kr. in na sv. Telo, kar je že po vsej katoliški cerkvi zapovedano.

Koliko hudobij in pohujšanja izvira iz tih javnih v pozno noč ali celo do belega dneva razgrajajočih plesov, to vé le tisti, ki opazuje plesno kroniko po Goriškem. Ta kronika je polna tepežev, pobojev in morij, polna ostudnih djanj, in pri vsem tem ima splešovanje svoje zaštitnike (brambovce) in zagovornike! Oj narobe-svét! Lansko leto je bil mesca septembra na kvaterno nedeljo v R. fari plés; tu je nek fantalin ubil očeta svoje plesalke, ker mu je branil z njegovo še le 16letno (!) hčerjo po noči plesati. Morivec ima počivati zdaj 7 (samo 7!) lét v Gradiški. Ravno tako je bil pred 14 dnevi v P. blizo Gorice plés; tu je bil zopet velik tepež; vojaki polka Weberja s fanti vred so se borili z goriškimi fantalini, in bilo jih je nekaj ranjenih, eden je tudi hudo ranjen. In tako gre ta žalostna plesna kronika nazaj in naprej — in infinitum!

Starši so plesali, otroci njih tudi plešejo! Dokler ne bodo pa starši sami otrokom že od mladosti bolj vajeti uderževali, nič ne bo zdalo in ječe se bodo vedno polnile izmed plesalcev. Duhovščini po Goriškem pa priporočam, da bi tudi v tem oziru bolj edino postopala. **) V ta namen bi utegnile naj več pomagati dekanatske konference, katerih pri nas zelo pogrešamo. Te bi pospeševale edinost v važnih vprašanjih in bi ponavljale duh pravega keršanskega življenja, katero se čedalje bolj pozgubiva v nečimerne in poltne veselice, kakoršni so plesi po lepi goriški deželi. V to ime pomozi Bog in vsi oni, ki imajo kot cerkveni načelniki veljavno besedo! S tim bi si nabirali veliko zasluženje pred Bogom in pred svetom. Tedaj na delo in brez bojazni od desnice in leve! — Vivat sequens!

Iz Amerike. (Novomašnik č. g. J. Tori.) Zadnjič je prinesla „Danica“ amerikansko sporočilo o novi maši našega rojaka; naj zdaj še pové, kaj on sam piše svojemu nekdanjemu č. g. župniku, staršem in znancem. Namreč to-le:

Kadar bote dobili to pismo, takrat se mi bo že apolnila edina želja, že bom z Božjo pomočjo mašnik. Ravnokar so mi škof naznanili, da bom posvečen 2. julija. (Zgodilo se je 8. jul.; gl. zad. „Dan.“ Vr.) — Naslednjo nedeljo, t. j. 8. julija (zgodilo se je 15. jul.), bom torej imel novo mašo v Šakopée-u. Jako mi je žal, da Vam tega nisem mogel poprej za gotovo pisati; prašal sem škofa, pa so djali, da mi ne morejo povedati, dokler ni bilo sopomočnika (koadjutorja) domov. Vendar pa še morebiti dobote to pismo do nedelje, katero bom vpervič opravljal sveto daritev. Če kdaj, gotovo bi si tisti blaženi dan želel biti doma, in opraviti svoj prvi dar Vsemogočnemu sredi svojih v ljubi domači

*) Na Vipavskem pomeni „krina“, posodo za hranitev moke; derži navadno od 1/4 do 1/2 mernika. Pis.

**) Znana nam je duhovnja na Kranjskem, v kateri skerbni gosp. župnik vsako nedeljo in praznik žensko mladino zbira v nedeljski šoli in z naj koristnejšimi in ob enem vedrilnimi nauki in branji (iz „Zgod. Danice“, raznih bukev itd.) budi duha k blagšim rečem in boljšemu veselju, kakor pa so stekli in divji plesi in druge zabave, ki delajo mladini sramoto, dušno in telesno škodo. Skoz več lét take blage delavnosti je mladina zdaj v lepem redu. Poskusite. Vr.

cerkvi. Toda če tudi nas ločijo gore in planjave in neizmerno morje, vendar bomo s srcem zedinjeni, in On, ki me je vsikdar tako milostno vodil, bo slišal Vašo in mojo molitev drug za drugega. Kadar pervikrat povzdignem, kako bi pač pozabil očeta in matere, bratov in sester, blagih dobrotnikov, prijatlov in znancev, ali Vas, č. g. župnik, ki ste mi vedno bili drugi oče! Zares, daroval bom za Vas vse, sej vem, da tudi Vi se bote mene spominjali ter za-me molili.

Č. g. Plut in Šakopčecani bodo že poskerbeli, da bo slovesnost taka, kakor je o novih mašah v navadi po Kranjskem. Ker bo nedelja, duhovnom Kranjcem ne bo moč biti nazočim (pride menda samo en P. frančiškan iz sosednje fare levitirat); povabil pa bom brata g. Žukekovega in sestre g. Trobčevi. — Podobice v spomin nove maše bodo kmalo tiskane in Vam jih bom poslal nekoliko. Z menoj vred bo posvečen še eden, g. Meier, oni iz Montreala bodo še nekoliko čakali. Eden izmed naju, ali g. Meier ali pa jaz, bo potem šel za duhovnega pomočnika k č. g. Starihu v Redving.

Res, hitro je pretekla čas in z Božjo pomočjo bom dosegel cilj in konec svojega upa. Hvala Bogu za neprecenljivo njegovo milost! Vam pa, č. g. župnik, predragi oče in mati, bratci in sestrice, pa moji znanci in sosedje, danes zamorem priporočiti le: „Orate fratres — Molite bratje, da moj dar dopade Bogu Vsemogočnemu!“ Z ginjenim srcem Vam podam roko in Vas tu od bregov velikanske reke Misisipa serčno pozdravljam ter ostanem Vam serčno vdani

Janez Tori.

Pristavek. Kaj posebnega je, kar piše č. g. župnik iz št.-Jurja, iz česar se vidi, da so tudi doma obhajali novo mašo, ki se je godila na daljnem Amerikanskem. Pravi namreč: „Pri nas smo imeli včeraj novo mašo brez novomašnika, to se vé, z blagoslovoma in zahvalno pesmijo. Gospod kaplan je imel izversten govor, da je bilo ljudstvo ginjeno do solz. Med mašo so peli pesem od novega mašnika, cerkev je bila popolnoma natlačena, kajti po domači, pa tudi po sosednjih duhovnijah se je hitro razširila novica, ker sem v petek v šoli to povedal.“

Kranjcem se res vse prigodi (kakor je † N. rekel), — če niso žejni, so pa lačni; pa vender jih vedno kako mično veselje doleti.

Žganje.

VIII.

(Zagrebska poldrugi sto lét stara pridiga zoper pijančevanje. Kako so pijanca v zapor vlekli.)

Pretergalo se je grajanje žganja toliko časa v „Danici“, da bi utegnil kdo misliti: ne mara ga je kak žganjar podkupil, da molči od žganja. Pa ta je že zato bôsa, ker žganjarček sam nič nima, kajti vse za žganje dá, kar dobí, še tudi to, kar od ljudi izprosi.

Rekel sem zadnjič, da čem povedati kaj zoper pijance iz neke okoli poldrugi sto lét stare hervaške pridige. Naj spolnim besedo, samo to si moram prideržati, da se ne bom preveč vestno deržal izvirne besede; sej si tudi žganjarček rad priderži vso pot, če prav je tako široka, da bi lahko tri senéne vozé vstric po nji peljal.

Na pustno nedeljo 1727 tedaj je kapucin č. o. Štefan Zagrebški v Zagrebu skazoval, koliko krivico keršeni ljudje pustne dneve delajo svojemu Stvarniku, ker njegovo Božjo podobo s pijanštvom spreminjajo v zverinsko podobo. Po predreku: „Lejte, gremo v Jeruzalem“ (Luk. 8) učí tako-le:

Ni ga zmed vsega sveta naj modrejših ljudi, kateri bi vedil in mogel dostojno iztolmačiti vrednost in silno ceno natore človeške, ki jo je sv. kralj David dolgo in marljivo premišljeval, potem pa je ni mogel lepše, bolje, vredneje in bolj čislano poznamnjati, kakor jo je z naslednjimi besedami. „Malo pod angele si ga postavil: s slavo in častjó si ga kronal.“ (Psal. 8.) Hotel je reči kronani prerok: Gospod Bog, ti človeka nisi samo tolikanj cénil, da si ga povišal nad vse negovoreče stvari; le malo manjšega od angelov si ga storil, ki si ga namreč po svoji božji podobi naredil, z umom, pametjo in prosto voljo obogatil, v to ime (na to namen), da bi on tebe svojega Stvarnika spoznaval, tebi se zahvalnega skazoval — pobožno ti služeč in zapovedi tvoje véno spolnujoč, ter bi tako se s teboj v nebeški časti mogel vekomaj veseliti. Človek pa, zaslepljen od grešnih poželenj in satanovih skušenj, pozabi svojega Stvarnika, pa tudi imenitnost svoje natore, ki je po božji podobi stvarjena, ter jo te pustne dneve (pač tudi druge kratí!) s pijančevanjem in drugimi hudimi deli v zverinsko podobo spremeni, dela nečast svojemu Stvarniku, Odrašniku pa terpljenje (v duhovnem pomenu) ponavlja, samemu sebi zdravje in življenje krajša, k temu dušo pogubljuje, kadar s pijančevanjem ugonobuje um, kateri njega od živine loči.

(Kako resnično je, kar pravi govornik, se prepriča lahko vsak, ki le enkrat pijanega človeka vidi. Vidil sem, ko so pijanega človeka — ne gnali, ampak — vlekli v zapor. To je bilo prestrašno! Deržal se je skrivljeno kakor krivo zrašen porobek; iz ust mu je gerčal nek prečudno gerd glas kakor iz peklenskega žrela; bil je ves neverdjan, ter razdjan v obleki in sploh taki, da me je velika groza obhajala, ko so ga po poti dalje remžali kakor vola v mesnico; — ljudi, zlasti otrok, pa se je gnjetlo krog njega in za njim, kakor kadar začne kje goreti. — Drugi pijanec, ki sem ga naletel, se je pridušal in klel in tako po prešičje ostudno herkal in se derl, da bi se sama peklenska pošast ne mogla gerše vstíti! Pa kaj ti bom to popisoval, ljubi čitatelj, sej si sam gotovo le prevečkrat vidil, kakošna merčina je pijan človek. Torej zagrebški propovednik po pravici pravi nadalje:)

Kako velik greh je pijančevanje, more se spoznati iz one grožnje, s katero Gospod Bog žuga po sv. preroku Izaiju vsem pijancem. „Gorjé vam, ki ste močni za pitje! Gorjé vam, ki zjutraj vstajate, da hodite pijančevat in popivat do večera.“ (Iz. 5, 11.) — Govornik obrača to posebej na pustni čas in hoče obširnije skazati, koliko nečast pijanec Bogu dela, kako huda je torej ta pregreha. Imenito ponavlja besede sv. Avguština: „Lingua per vinolentiam armatur ad maledicta, juramenta.“ Jezik se s pijančevanjem oborožuje za kletvo, preklinjevanje, rotnje, pridušanje!... Zares bi bilo skorej ložej gledati in poslušati živega satana iz pekla, kakor pa pijanega, pozverinjenega človeka, iz čegar žrela šviga peklenski ogenj pridušanja, rotnja in vsakterega naj ostudnišega preklinjanja.

To bodi za vvod zagrebškega govora zoper pijance. Drugi pot se prične pridiga.

Razgled po svetu.

V Parizu je bil ravnokar postavljen spominek od puntarjev umorjenemu Pariškemu nadškofu Darboy-u. Prelat stoji naslonjen na jetniško steno, pri kateri je bil vstreljen s svojimi tovariši vred. Umetnik je izvolil v predstavo trenutek, ko je nadškof za svoje omahajoče truplo z levo roko iskal podpore na steni, z desnico pa

blagoslavljal nanj streljajoče morivce; s tem je pokazal, kako se kristjan in posebno škof maščuje nad sovražniki in daruje za svoje življenje. Nekdo tistih nesrečnih rabeljnov, ki je spomin tega grozovitega trenutka zvesto ohranil do smertne postelje, je prosil svojega spovednika, naj bi razglasil, da ga je bil škofov blagoslov tako globoko ginil, da nikoli ni mogel iz spomina zbrisati tega žalostnega prizora, temuč da mu je vedno pred očmi plavala podoba, kako je nadškof med točo izstreljenih krogelj blagoslavljal svoje morivce. Poanemal je zgled pervega mučenca, sv. Štefana.

Na Francoskem buči v političnem podnebnju. Potovanje laških romarjev na francoske božje pota, ki se je imelo pričeti 31. avgusta, je odloženo na 7. septembra. Izvirni dopis iz Bolenje poroča ko nepričakovani vzrok te preložitve tole: „Zarad vojaškega gibanja po francoskih železnicah se mora prevažanje laških romarjev odložiti do 7. septembra.“ — Liberalni časniki pišejo in lažejo, da je papež odgovoren, ako na Francoskem vstajajo temni oblaki. Kaj pa da! Zakaj ni kriv tega neki celo kitajski cesar, ali pa Konfucius? Vse zla, katerih viri so liberalcem zoperni ali njih lastna setev, pripisujejo papežu in jezuitom? Tudi neskončno miroljubnemu, naj svetejšemu Kristusu samemu so očitali farizeji, da ljudi šunta in podpihuje; enako se obnašajo novošegni farizeji in turčini proti njegovemu namestniku Piju IX.

V Kini razsaja strašanska lakota. Poročajo sicer, da je cesar globoko užaljen nad revšino svojih podložnikov in je zapovedal revežem pomagati, pa kljub temu morajo nesrečneži se preživiti z zelodom, koreniki, drevesnim lubjem, ter za pomanjkanjem vsakršnega živeža umirati. Kinezi, keršanstvu toliko sovraženi narod, morajo zdaj žeti sad svoje slepote, v kateri so že toliko časa z divjaškim serdom terpinčili kristjane.

Za dom in šolo.

Marija in razbojnik.

Deklico, ki je presveto Devico posebno serčno ljuba bila in vedno zvesto častila, so svoje dni na Italijanskem poslali starši daleč po deželi. Prišla je skoz gozd, po katerem so se pogosto potikali razbojniki. Res je kmalo srečala zloglasnega roparskega poglavarja, ki je bil razvpit zarad mnogih hudodelstev, ktere je bil doprinesel s svojimi tovarši. Ubega deklica se ga je močno bala ter ga prosila, naj ji vendar iz ljubezni do Marije ne stori nič žalega, temuč naj jo pusti mirno naprej. „Ne boj se“, pravi razbojnik, „ker si me prosila zarad ljubezni Matere Božje, ne zahtevam od tebe nič dražega, kakor da mi za me.“ Deklica je to obljubila in ropar je ni le samo pustil mirno iti svojo pot, temuč jo je še spremljal skoz gozd, ter jo je varoval napadov.

Naslednjo noč je imel razbojnik prav posebne sanje. Vidil je namreč k njegovemu ležišču stopiti lepo gospo, ki mu je rekla: „Glej, jaz sem Marija, Mati Jezusa Kristusa! Pridem se ti zahvalit, da si danes iz ljubezni do mene prizanesel deklici, ki te je v gozdu srečala, in si jo še obvaroval napadov svojih tovaršev. Nikoli ti ne bom pozabila tega dobrega dela, in pride čas, ko boš tudi za to poplačan.“

Kmalu potem je bil ropar od vojakov vjet, pripeljan pred sodnijo in k smerti obsojen. V noči pred njegovo smertjo se mu je ljuba Mati Božja zopet prikazala ter ga vprašala, če jo še pozná. Na odgovor roparjev, da jo je že enkrat neke vidil, mu je rekla: „Vedi tedaj, jaz sem Marija in ti pridem povernit dobro, kar si bil nekdanj meni na ljubo storil. Jutri boš umerl, pa občutil

boš toliko kesanje nad svojimi grehi, da boš prišel berž po smerti v nebasa. To milost sem ti sprosila od svojega Božjega Sina.“ Po tih besedah je Marija zginila, razbojnik se je pa zbudil. In res je imel toliko kesanje nad svojimi grehi in hudodelstvi, da je glasno in dolgo jokal ter poln hvaležnosti do presvete Device njenega božjega Sina prosil odpušanja. Ko se je dan zaznal, je prosil jetničarja, naj mu hitro pokliče spovednika, in temu se je z obilnimi solzami kesanja obtožil svojih grehov ter mu pravil potem od prikazni, ktero je imel; prosil je tudi mašnika, naj bi povedal in naznanil, kjer le more, koliko milost mu je dosegla Mati Božja.

Vesel in potolažen, poln zaupanja v pomoč svoje nebeške Varhinje je hitel na sodišče, in pravili so, da je bil po smerti njegov obraz ves spremenjen, in po tem so pričujoči sodili, da je sv. Devica Marija nad njim spošnila svojo obljubo. (P. Recup. de Sign. F. 12.)

Mnogim velikim grešnikom, ki so pri svojih hudobijah ohranili še kaj češenja do Marije Device, je ona, ki je pribežališe grešnikov, sprosila spreobrnjenje in jih je obvarovala večnega pogubljenja. Nihče pa naj se na to ne zanaša, da bi hudo delal, temuč sleherni naj časti in priserčno prosi Marijo, da se z njeno pomočjo ohrani na poti nedolžnosti, poštenosti in pravičnosti, ker le to samo je zanesljiva pot v nebasa. Če si pa vender grešnik, kliči Marijo na pomoč, da se brez odlašanja spreobrneš.

Cret in sad zveste molitre.

Zahvala.

Št. 1. Naj bo Bogú in Mariji večna hvala in slava! Že je več ko leto in dan, kar sem oglušil; zdaj ko nobena druga reč ni pomagala, sem se dal zapisati v bratovšino Naše ljube Gospé presvetega Serca Jezusovega, in sem se v bratovsko molitev priporočil. Veliko veselje: drugi dan po tem sem spresl šal! To dobroto jaz pripisujem Naši ljubi Gospej presv. Serca.

Anton Štebe.

Prošnje.

Št. 1. Neka ženska oseba je prav živo priporočena v molitev, da bi dobrotljivi Bog na mogočno priprošnjo Naše ljube Gospé presv. Serca in sv. Jožefa ji pomagal v hudi bolezni v nogah. Veliko zdravnikov jo je že zdravilo, pa vse posvetne zdravila ji ne pomagajo; še več je pa potreba dušne pomoči; zatorej se pa zaupljivo izročuje k Mariji, zdravju bolnikov, ter obljubi, če pomoč zadobi, Bogu in Naši ljubi Gospej po „Zg. Danici“ se zahvaliti.

Št. 2. Enako se dva zakonska v novič prav živo priporočujeta v molitev, da bi dobrotljivi Bog na mogočno priprošnjo Naše ljube Gospé presv. Serca in sv. Jožefa njima pomagal zakonske dolžnosti po volji Božji dopolnovati do smerti, in pa tudi v neki hudi zadregi in silno veliki potrebi, ter se obljubi zahvalo za uslišanje v „Zg. Danici“ naznaniti.

Št. 3. Neka žena in sin enako goreče priporočujeta v bratovsko molitev starega očeta, da bi se poboljšal in spokoril, se iz hude strasti pijanosti, saj zdaj k koncu svojega življenja pravo pot pokore v ponižnosti nastopil in v milosti Božji ta svet zapustil. Zahvala se naznani, ako bomo uslišani.

Št. 4. Serčno priporoča mož svojo ženo v bratovsko molitev, da ji bi usmiljeni Bog na mogočno priprošnjo Naše ljube Gospé presv. Serca in sv. Jožefa podelil v

dušnih in telesnih zadevah potrpeljivost in ponižnost, da bi po zatrtih hudih strastih ložej Bogu služila.

Št. 5. Prav živo bodi priporočen dveletni otrok v bratovsko molitev N. lj. G. presv. Serca, da bi mu Bog, ako je njegova sv. volja, v silni božjastni bolezni, ki ga vsaki dan po večkrat muči, podelil dobrotno zdravje; zahvala se bo po „Danici“ naznanila.

Št. 6. Ravno tako se priporoča druga bolna oseba tej častitljivi bratovšini v pobožni spomin.

Življenje štirinajstih pomočnikov v sili.

IV. Sv. Pantaleon, zdravnik in spričevavec.

(Dalje.)

Naslednji dan cesar Pantaleona k sebi pokliče, in se mu začne sladkati pa tudi pretiti, rekoč: „Dragi moj Pantaleon! dobro veš, kolikošne muke zadevajo nje, kateri naše bogove zaničujejo. Sej si une dni vidil, za kako grozovito smertjo je stari Antim umerl. Ko pa za tvojo mladost skerbim, nočem, da bi bil nanagloma končan. Terno sem sklenil, te s častjo in dobrotami obsipati in tvoje ime neumerljivo storiti, če našim bogovom skažeš dolžno čast. Če pa, kar bogovi obvarujte, terdovraten ostaneš, bom zoper svojo voljo prisiljen djati te na tezavnico.“ — Pantaleon mu odgovori: „Nikar ne misli, da se bom po tvojem prilizovanji ali pretenji dal premakniti od svojega terdnega upanja, da zadobim nebeško krono, ki mi jo bo podelil moj Bog Jezus Kristus. Nobenih muk se ne bojim, še celó v veliko zgubo si bom štel, če me ne boš dal z mnogoterimi, grozovitimi mukami terpinčiti. Kar pa Antima zadeva, védi, da ni nesrečen, ne, ampak med vsemi ljudmi naj srečnejši, ker je šel s palmo slavne zmage v raj večnega veselja. Če si je tedaj ta priletni mož toliko slavno zmago privojskoval nad svojimi sovražniki, se bom li jaz — mladeneč — boja ogibal, ko me moja mladenška starost poterjuje, da morem še večji muke preterpeti? Nikoli, le verjemi mi, nikdar nikoli ne bom s tako sramoto oskrnil svoje očetnjave in svoje pobožne matere, ki me je v kršnanstvu podučevala.“

Cesar zdivjá v svoji jezi, ter ukaže svetega mladence djati na tezo. Naj bolj surovi in močni rabeljni planejo na njega, razpó ga na tezavnico, ga z železnimi grebeni razmesarjajo, in mu ledje z baklami žgó. Sveti mladeneč se v teh grozovitih mukah ne premakne, ima oči v nebo vperte in moli. Kristus se mu prikaže v podobi starega duhovna Hermolaja, ga s čudovito sladkostjo napolni, ter mu reče: „S teboj sem v vsim, kar terpiš zavoljo mene.“ Rabeljni se prestrašijo, upade jim vsa moč in bakle ugasnejo.

Cesar ga ukaže s teze vzeti, toda ne iz usmiljenja, ampak le, ker ni vedil, kaj bi z njim počel. Stopi bliže njega, ter ga vpraša: „Kakošne so tvoje čararije (coper-nije), ki so bakle pogasile in rabeljne omamile?“ Pantaleon mu odgovori: „Moje čararije so Kristus, ki je pri meni, in me oserčuje, sovražno moč pa uničuje.“ Maksiminijan ga še vpraša: „Kaj boš tedaj storil, če te dam še hujše terpinčiti?“ Svetnik mu odgovori: „No, kaj drugega, še večji zaslužnje si bom pridobival.“ Na ta odgovor cesar še bolj zdivjá in ukaže velik kotel napolniti z rastopljenim svincem in svetnika vanj vreči. Svetnik moli nektore verste 139. psalma: „Reši me, Gospod! hudobnega človeka, krivičnega me otmi. Oni mislijo hudo v sercu, vsaki dan boj napravljajo, svoje jezike brusijo kakor kača; gadji strup je pod njih ustnicami. Obvari me, Gospod, grešnikove roke; reši me

krivičnih ljudi, ki mislijo spodnesti stopinje moje.“ (Pa. 139, 2—5.) Kristus se mu zopet prikaže v podobi starega Hermolaja, in stopi z njim v kotel. In glej, o čudo! ogenj pod kotlom berž ugaane, in raztopljeni svinec postane hladen. Pantaleon hvali Boga, da je njegovo prošnjo uslišal. Na ta čudež je veliko pričujocih jelo verovati v Kristusa.

Maksimijan sem ter tje premišluje, kako bi s sveta spravil tega človeka, ki ga je imel za čaravca in zaničevavca boga. Mališki popi mu svetovajo, naj ga dá na dno morja utopiti, da kristjani njegovih ostankov ne dobé v roke in jih po svoji navadi ne časté. Cesar tedaj ukaže rabeljnom Pantaleonu težek kamen na vrat navezati in ga v morje potopiti. Pa glej, Kristus v podobi starega Hermolaja je spet pri njem, kamen plava verh morja kakor listje, Pantaleon hodi po morji kakor po terdih tléh in pride s suho nogo na breg.

Cesar, čedalje bolj zdivján v satanovi oblasti, ukaže svetnika peljati v zverinják, naj bi ga zgrabljive zverine raztergale in požerle. Ljudstvo iz vsega mesta teče v gledišče, kjer se je imelo to goditi. Tukaj se je nad mnogimi lahko vidila čudovita prikazen, da se je namreč človeška natura spremenila v zverinsko, zverinska pa se je zvergla v človeško. Ker i željni rabeljni z divjim glasom tulijo ter zverine strašijo, dregajo, dražijo in ščuvajo, naj bi planile na svetnika; oné pa — vse krotke — se pohlevno k njemu bližajo, ga ližejo, mu s svojimi repovi noge mehko gladijo, in se spred njega ne vernejo, dokler rok nanje ne položi in jih blagoslovi. To viditi, ljudstvo vpije: „Bog kristjanov je resnično velik, izpusti naj se Pantaleon!“ Pa kaj se zgodi? Cesar — same togote ves pénast — ukaže te krotke zverine poklati, in njih meso drugim mesožrečim živalim vreči; te pa se ga ne dotaknejo, ker Bog ni pripustil, da bi ga bile požerle. Cesar je bil tedaj prisiljen meso teh od Pantaleona blagoslovljenih zverin v zemljo pokopati.

Cesar se posvetuje, kaj bi bilo še početi, da bi se znebili Pantaleona, ki so ga imenovali čaravca. Nekdo mu svetuje, naj ukaže veliko koló narediti, Pantaleona nanj privezati in z visocega, stermega hriba potočiti. Ta čas, ko se koló izdeluje, svetnik v ječi moli. Koló je bilo narejeno in rabeljni sv. spričevavca nanj privežejo. Pa ta trenutek, ko hočejo koló z njim vred potočiti, se mu prikaže Kristus, vezí se raztergajo, koló samo zderči in se s toliko močjo po hribu fectáči, da nekoliko ajdovskih gledavcev potare in pobije. Vse gledavce velik strah prešine, vsi vpijejo: „Velik je Bog kristjanov!“ dasiravno jim cesar to prepoveduje, žuga in preti.

Ko Kristusov spričevavec s hriba pride, stopi cesar k njemu, ter ga vpraša: „Kdo te je učil verovati v Kristusa?“ Pantaleon mu naravnost pové: „Hermolaj me je učil.“ (Mislil si je namreč, da bi svojemu naj večemu dobrotniku veliko krivico storil, ko bi mu z zamolčanjem njegovega imena uzel mučeniško krono.) Cesar mu ukaže, naj Hermolaja k njemu pripelje. Pantaleon se ne brani; trije vojaki ga spremljajo v hišo Hermolajevo. Pantaleon v hišo stopi, in Hermolaj ga vpraša: „Moj sin! zakaj si semkaj k meni prišel?“ Svetnik mu odgovori: „Cesar te hoče viditi in s teboj govoriti.“ Hermolaj, ki je bil po noči v spanji od Boga že podučen, gre z veseljem z njim k cesarju. Cesar vidi častitljivega, starega moža in ga vpraša: „Si li ti kristjan Hermolaj?“ „Sem“, mu odgovori. Še dalje ga vpraša, če ima še kake druge učence v svoji hiši? Odgovori mu: „Imam Hermisipa in Hermokrata, ki oba hrepenita po mučeniški kroni.“ Cesar zapové tudi njiju pred-se pripeljati. Prišle tedaj vpraša: „Ste li vi Pantaleona od češenja naših bogov odvernili?“ Odgovorili so mu: „Kri-

stus vé tiste, ki so njega vredni, pripeljati iz tème k luči resnice." Cesar jim reče: „Da se bote mógli na mojo ljubezen in častne službe zanašati, storíte, da bude ta-le tukaj daroval bogovom.“ Odgovorili so mu: „Oh, kako bi mógli kaj takega storiti, ko smo ga spervenja prosili in opominjali, da naj nikoli ne zapusti Kristusa, našega Boga.“ Sedaj povzdignejo oči in roke proti nebesom, in zemlja se strašno potrese. Cesar zdivján vpije: „Naši bogovi so potresli zemljo v svoji pravični jezi, ker jih vi zaničujete.“ Nato se mu kristjani odgovorili: „Kaj pa porečeš, če so se tudi vaši bogovi potresli in razrušili?“ Komaj so bili te besede izgovorili, že priteče posel ter reče: „O cesar, bogovi so se zvernili in razdrobili!“ (Konec nasl.)

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Kakor v mestu, tako se je tudi po deželi rojstni dan presvitlega cesarja 18. t. m. obhajal s cerkvenimi slovesnostmi.

Duhovskih vaj se je vdeleževalo 62 duhovnov. Prav čverste in podučne so bile meditacije in konzideracije obeh čč. očetov karmelitov.

Umerlo je te dni nekaj obširnije znanih osebstev, namreč: g. Otokar Kler, bukvoteržec; Jaka Dermota, po domače Dolinarjev Jaka, znani voznik; gosp. Jož. Zuderman, poštevvar v ljubljanski branilnici, umerl v Bitnji; starinoslovec Jelovšek. Bog jim daj večni mir.

„Kapitel“ frančiškanski kranjsko-hervaske okrajine. Le samo prav ob kratkem moremo še naznaniti v današnjem listu, kar je bilo do četrtega zjutraj znanega. Voljeni so 22. dopoldne vis. čast. PP.: za provincijala P. Friderik Hoenigmann; okr. kustos postal je genl. komisar P. Jern. Večerina; definitorji: P. Salvator Pintar, P. Nemes. Smoković, P. Evstah. Ozimek, P. Rafael Klemenčič.

Mil. g. knezo-škof Lavantinski so letos 8167 birmancem zakrament sv. birmo podelili. In sicer v stolni cerkvi v Mariboru 371; v Mariborski dekaniji desnega dravskega pobočja 1463; v staroterški dekaniji 1618; v veliko-nedeljski dekaniji 2917, in v zaverški dekaniji 1578 birmancem.

Iz Marpingen-a, znanega zaradi prikazovanja Marije Device, se naznanja, da je predzadnje nedeljo bilo tam čez 20 tisuč romarjev. Policija se ni vmés vtikala. Govorí se, da so se zgodile mnoge prečudne ozdravljenja. Ne navadno velikega shoda so pričakovali véliki Šmaren.

Poslednje novice. Po poslednjih za Ruse nesrečnih bitvah pri Pievni ob Donovi in pri Eski-Sagri pod Balkanom se prav posebnega ni zgodilo. Manjši spopadi med Rusi in Turki so vsak dan; v začetku je bil stalni glas: Rusi so bili zaverljeni, sedaj se zopet večkrat sliši: Turki so bili zaverljeni. V Aziji še vedno Turki tiše v rusko zemljo in so nekoliko napredovali. Ubogi Bulgari morajo zdaj grenko plačevati, ker so Rusi v premnoge kraje prišli na uro pogledat, potem pa so bili prisiljeni bežati in so jih zopet Turki uzeli. Grozne reči se pišejo o turških trinoštvih zoper kristjane po več krajih ob Balkanu. Pa tudi v bojih s Turki jih veliko pade. Sulejman sam naznanja 18. t. m., da v Kazanlik poslano vojne so 200 Bolgarov pobile ter rešile ondotne mohamedane. — Nikšiču so Černogorci prišli do živega;

uzeli so že vse turške streljarnice po višavah na okrog, in udarili so jo skoz mesto Nikšič proti terdnjavi ali gradu samemu. Sili sicer Turkom na pomoč kacic 10.000 mož, naj bolj prostovoljcev in turških pandurov, katerim je pa 5000 Černogorcev mahnilo naproti.

Iskrice Ignacijanske

za tretji mesec.

10. Zavoljo svoje lenobe v duhovnih rečéh smo po pravici oropani duhovnega tolažila. (S. Ignat. de discret. spirit.)

Večkrat je hudobni sovražnik po krivem dolžen, kakor bi bila njemu pripisovati obupnost našega duha, ktera je vendar nasledek naše nemarnosti, ki nam pogosto več škoduje, kakor hudobni sovražnik sam.

Kako vendar more imeti zaupanje v Božjo darežljivost tisti, ki je tako skopega serca do njega, da nima veselja tudi le malenkosti svojega časa njemu darovati? Zato nas tedaj obiskuje, da se ga učimo častiti. On je kot odglas, kakor ga naša gorečnost kliče, on odgovarja na enak način.

O kako škodljiv sovražnik naše duše je vendar lenoba! Koliko milost Božjih odverne od nas! Koliko zasluženj uniči! Kako marsiktero tolažbo vzame! Ona je izvir vsih nadlóg, ki jih imamo terpeti v duhu. Premagaj lenobo, in oslabil si svoje sovražnike.

Kolikor radodarnější pošilja zemlja svoje sopare proti nebu, toliko rodovitnejšega in obilnejšega dežja prejema od njega. Naša darežljivost do nebés zasluži nebeške dobrote do nas. Kdor s polno roko seje, temu bo prišla vesela žetev pod serp. Bog se nam skazuje tako, kakor mi hočemo.

Duhovske spremembe.

V Goriški nadškofiji: Č. gosp. Jan. Slokar, vik. v Logéh, je postal administr. v Berginji. — Tonzuro in „minores“ so dobili gg.: Dominik Velišček, bogosl. 1. l.; Br. Rajm. Podlipec, frančiškan; Br. Gabriel Chytry in Br. Fakund Lipansky, oba usmiljena brata. — Mašniki bodo posvečeni letos gg.: Imenovana usmiljena brata, četertoletnika Mih. Avian in Fr. Sedej, in iz 3. leta Jak. Fon in Jož. Primšar. Poddijakonstvo so dobili 21., dijakonstvo dobé 24. in mašništvo 26. avg.

V Lavantinski škofiji: Duhovna svetovalca lavantinske škofije sta postala čč. gg.: Jože Ulaga, župnik pri sv. Vidu poleg Ponike, in Ivan Krušič, profesor verozakona na celjski gimnaziji. — Č. g. Anton Jazbec je presentiran za gornjo št.-Jungersko faro.

V Kerški škofiji: Č. g. Drag. Cirus je dobil Ingolsthal. — Za provizorja gresta čč. gg.: And. Kristinjak iz Paternjana v Kirchbahu, in Fr. Eugenberger iz Brež v Svinec. — Umerl je č. g. Ign. Grebičičar, fajm. v Kirchbahu, 18. jul. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za pogorelce Rakovniške: Neimenovana roka 1 gl.

Za afrikanški misijon: Gospa Peterka 10 gld. za pomoč k odkupu 1 zamurca, ali če to ne, pa sploh za misijon.

Za bulgarski misijon: M. V. 3 gl.